

KINO-FILM

Nr. 1:

Veebruar 1928

B 8118:12

II aastakäik.

Toimetus: Tallinn, Paldiski mnt. 28 k. 3. Talitus: Tallinn, Rataskaevu 6 k. *Sf. 8172*

Adress liht- ja rahakirjadele: Tallinn „Kino-Film“ Postkast nr. 40.

Tellimise hinnad: 1 a. peale postiga 5 krooni 25 senti, $\frac{1}{2}$ a. peale 2 krooni 70 senti,
 $\frac{1}{4}$ a. peale 1 kroon 40 senti, ühe kuu peale 50 senti. Üksik nummer 25 senti.

Chlorodont
hambapasta

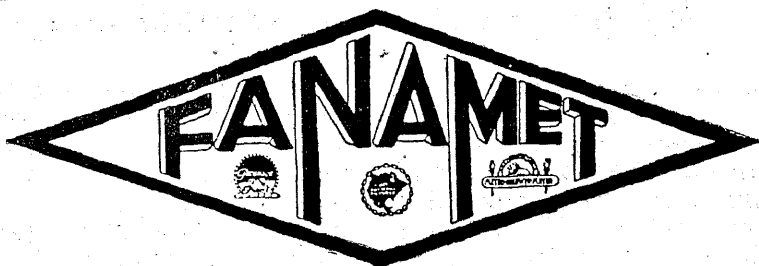
Esineb ligemal päevil oma uue partneriga
CLIVE BROOK'iga parimas Tallinna kinos
 „Fanamei“ suurfilmis

Pola Negri

**O
K
A
S
T
R
A
A
T**

Telefon
19-49.

Telefon
19-49.

Tallinn, S. Karja 18. k. 15.

Soovitame üüriks käesoleval hooajal

DSHUNGEL

Lembergigi linna võõrastemaja

Okastraat

Kirgede symfoonia

Salaluure ja armastuse ohver (Convoy)

Verivennad (Verivendlus)

Kartmatute lipu all

Kokottide kuninganna (Camille)

Laknahkne noormees

Punane täht

Shoti muinasjutt (Aunie Laurie)

Munk ja kokott

Lord saatan

Jumal kingi mulle 20 centi

Armuke

Tuletõrje brigaad (Alarm)

Mandariin Wu

Kollane hädaoht

Lunastus

Legionäär

Vande ike

Naine, kel on olemas midagi

Võõra võõmu all

Hispaanlanna armastus

Riff ja Raff mereväes

Üliõpilane

Taeva pärast

kaastegelased Mitmesugused metsloomad

” Pola Negri ja Georg Siegman

” Poia Negri

” Greta Garbo & John Gilbert

” Dorothea Mc Caill

” Ronald Colman & Alice Joyce

” Wallace Beery

” Norma Talmadge

” Richard Barthelmess

” Lilian Gish

” ” ”

” Lia de Putti

” ” ” ”

” ” ” ”

” Ramon Navarro

” May Mc Avoy

” Lon Chaney

” ” ”

” John Gilbert, Renee Adoree

” Milton Sills

” ” ”

” Clara Bow

” Ivan Petrovitsh, Paul Wegener

” Mae Murray

” Wallace Beery

” Harold Lloyd

” ” ”

ja rida teisi suurepäraliseid pilte järgmiste artistide kaastegelusel: Antonio Moreno, Renee Adoree, Collen Moore, Gloria Svanson, Norma Shearer, John Gilbert, Corrinne Griffith, Lon Chaney, Richard Barthelmess, Convey Tearle, Clara Bow, Tim Mac Coy & Ken Maynard.

Milline peab olema kinonäitleja.

Kinonäitlejal ei ole kahte olulist tegurit tema loomingu puhul: sõnu ja publikut. Kinodraamide lavastajad arvavad küll, et publiku aset täidab ülesvõtteapparaadi silm ja sõna aset miimika, kuid see ei ole õige. Elukutselisel teatri näitlejal on raske asetada sõna miimikaga; tema liigutused on enamaste vaid määratud tema sõnade selgitamiseks, õigem, tema sõnade mõju süvendamiseks. Sellega muidugi ei ole veel öeldud, nagu ei oleks elukutselisel teatri näitlejal kohta kinos — ka kinos on hingeline läbielamine sama tarvilik, kui teatriski.

Elukutselised teatri näitlejad on täiesti vastuvõetavad kino jaoks, kui nad on tõesti näitlejad, mitte juhuslikult näitelavale sattunud isikud.

Kinonäitleja peab olema kõige pealt andekas, ta peab oskama arusaada sisust niisama, kui teatriski, et edasi anda kujutatavat isikut nii, et teda mõistaks publik. Peale ande peab kinonäitleja omama täieliku artistlikku kultuuri. „Tüpaashid“, igapäevases elust võetud tüüpide kujutajad, on tarvitavad vaid kui palliativid, väljapääseks seisukorrast, kui ei ole käepärast kohast näitlejat, ja siiski võib neile usaldada vaid kõige lihtsamaid ülesandeid (harilikult mängivad nad iseendid).

Iga kinopilt koosneb paljudest vaheldamisi kokkukleebituist tükkidest. Pilt ei mõju mitte ainult ühe tükiga, vaid nende kombinatsiooniga (montaashiga). Ülesvõetud näit-

leja mäng lõigatakse tihti tükkideks ja need tükid sattuvad vahele teistele tükkidele, kus ülesvõetud teised näitlejad, muud sündmused, muud asjad. Ja ei ole näitleja mäng kooskõlas selle kombinatsiooni ülesandega, ei päästa näitlejat mingisugune andekus isiklises mängus.

Et saavutada seda kokkukõla, on vaja osata arusaada stsenaariumist, ettekujutada omale kaadrisi nii, kuidas järgnevad nad üksteisele näitelinal, tunda nende vormi ja vahetusrütmi: ühesõnaga, mõttes pilti valmselt näha.

Seda, kahjuks, oskavad aga paraku ainult näitejuhid ja sellepärast jäävad näitlejad enamaste ikka ainult passiivseks materjaliks. Sellest siis ka tuleb, et teinekord otse uulisalt võetud inimene võrdub oma mänguga paljufilmitud näitlejale.

Ja ei ole ime, kui praegustes oludes igaühest, kellel sportliselt väljaarendatud keha ja selge arusaamine, võib saada hea kinonäitleja. Palju enim veel kui mõnest jumestusega harjunud ja kunstliste liigutustega elukutselisest teatrinäitlejast.

Ka ei ole mõõduandev nagu, sest selle kohta ei ole mingit fotogeensuse nõuet, kas peab nagu olema ümargune või kandiline — see on täitsa ükskõik, sest fotogeenia sünnitavad valgus, aparadi rakurs ja foon.

Tee filmile on lahti nii ilusale, kui inetule — peab olema vaid andi! Ja õnne!!..

Mida mõtleavad kinonäitlejad mängu ajal?

Kas elavad kinonäitlejad tõsiselt läbi neid tundeid, mida kujutavad mängus, või on nende mäng mitte enam ega vähem, kui külm järeelmõtlev, suurepäraline järeloomamine?

Mis sünnib siis kinonäitleja või kinonäitlejanna hinges, kui ta mängus sureb, kannatab, ahastab, naerab, kallistab või tantsib kirgedepöörilisi tantse? Kas ei mõtle ta vast samal ajal, et milline on tänane lõuna või kes tuleb võitjaks poksivõistlustel?

Kinonäitlejad ise, kellelt selle üle on küsitud, vastavad igati isemoodi.

Lon Chaney, „tuhandete grimasside artist“, räägib:

— Üldse ei ole tarvis tõsiselt läbielada seda, mida mängid. Kuid on vaja läbielada oma osa psükoogiliselt vaate-

punktilt enne, kui hakata seda mängima. Väga tähtis on ka meeldetuletada oma isiklisi rõõme, muresi ja üldiseid läbielamusi, millised olnud teil minevikus ja mis sarnased kujutatava isiku läbielamustega stsenaariumi järele. Siis läheb kõik libedasti — näitleja mängib automaatselt, ei tunne kujutatava isiku rõõme ega muresi, kuid kujutab neid siiski suurepäraliselt. Kõik asi seisab esialgses ettevalmistuses.

Esialgsest ettevalmistusest räägib ka John Gilbert, kuid tema ettevalmistus on pisut teist laadi. Tema seletab:

— Mina katsun mõelda nii, nagu umbes peaks mõtlema minust kujutatav isik. Nii viisi saavutatakse väga head tagajärjed.

Iseäranis hoolega uurib inimiseloomu Lilian Gisch, kes oma tööst räägib:

— Mina tutvunen kujutatava isiku „intellektiga“, ja mitte ainult stsenaariumi järele! Ma otsin omas mälus ja raamatukogus ja leian sarnaste naiste romaane, elulugusi, päevaraamatuid, kelle iseloomud ja läbielamused sarnased minustkujutatavate tükkangelannale. Ma tuletan hoolega meelde ja loen läbi kümneid raamatuid, ja kui ma valmis olen, mängin ma vaimustusega, kuid ilma enesepingutusega.

Ramon Novarro avaldab:

— Mina mõtlen igat etteastet läbi samm-sammult. Iga minust kujutatava isiku samm

peab omama oma kindla motiivi. Mina uurin läbi kõik need psühholoogilised põhjused ja nende üldsummast kujuneb tervik, elav psühholoogiline kuju, millise annan edasi ilma suurema vaevata. Mida mõtlen ma mängu ajal? Vaat', just neid psühholoogilisi motiive. Ma mõtlen kujutatavat isikut. . .

Kõik kinonäitlejad ühinevad arvamises, et on vaja uurida osa, vaja ettevalmistuda, vaja süveneda ossa, vaja mängida seda järeelmõtlikult, aga mitte närvidega. Kas mõtleavad kinonäitlejad mängu ajal lõuna, perekonna või autosõidu üle? Võib olla. Kuid selle all ei kannata mäng.

Millised olid nende noorepõlve unistused.

Hella Moja

Kui meie päevil küsida noorte neidude soove, ei leiaks me vist küll mitte palju mitmekülgset nende unistust. Kahtlemata unistavad õige vähesed noori neid väikesest perekonnast õnnest. Meie aja neid on enam skeptilisemad ja, kuna nad juba varakult on

pidanud hakkama tööd tegema, ei usu nad enam muinasjuttu ilusast printsist. Inimeste unistused suunduvad ikka sinna poole, mis nende ajal on kultuse esemeks. Kuid meie päevil ei või printsessi saatust pidada enam sugugi kadestamisväärses. Saada rikkaks, kuulsaks — need on nüüdse aja neidude unistused. Mis võib olla lähem, ilusam ja veetlevam, kui kinonäitlejanna, keda nad näevad näitelinal, kellest nad loevad ja kelle üle räägivad vaimustusega nende tuttavad? Kinonäitlejannal on kõik: iseseisvus, kuulsus ja rikkus. Seda huvitavam on tutvuneda nende noorepõlve unistustega, kelle praegune saatus näib nii väga kadestamisväärselt nende vähemate õdede silmas.

Üks Berliini kino-ajakiri esitas mitmele kinotähele sellased küsimused ja sai järgmised vastused:

Lia Mara.

— Kolmteistkümmend aastat olin ma õpilannaks baletti koolis Riia linnateatri juures. Minu suursündmuseks oli operetti „Mustlase paruni“ ettekanne. Ma tantsisin seal baletis ja peale selle oli mul veel tilluke osa teises vaatuses. Minu nimi oli programmile trükitud ja ma sain tasu — 50 kopikat korra pealt. Ma olin enam kui õnnelik. Pärast etendust kojumisses olin ma täielises vaimuhoovastuses Saffi hõbedase kostüümi ilust. Ma unistasin lahtissilmil ja nägin end Saffi osas. See unistus valdas mind sest ajast ikka ja alati ja nii painavalt, et ma alles siis, kui mul tõesti tuli Saffit mängida, vabamalt hingasin.

Lily Damita.

Tema noorepõlve unistuseks oli — edu suure rahva ees. Kas tantsijannana või näit-

lejannana — ükskõik. Peaasi — suur ja vastuvõtlik publik.

Plikakesena elas ta Lissabonis ja õppis seal juba veidi tantsima. Seal tuli ta Pariisi ja käis kaks ja pool aastat baleti koolis Suure Ooperi juures. Tema unistused ja aated ei ole muutunud. Ka nüüd soovib ta ainult ühte — olla publiku lemmikuks ja saavutada suurt edu.

Olga Tschechova.

— Mul ei ole sugugi kerge vastata küsimuse peale, millised olid minu noorepõlve unistused. Tõeliselt ei ole ma kunagi unistanud. Juba üheksa aastaselt olin ma nii andunud oma kunsttöösse, et kunagi ei tunnud tungi kättesaamatule sihile. Unistused on harilikult tühjuse tunde ja rahulolematuse tagajärg. Mina ei tunnud seda kunagi. Mina voolisin, joonistasin, tegin palju sporti ja rütmilist gümnaastikat Dalcrozi süsteemi järele. Ma lõpetasin teatri kooli, lugesin palju, palju reisisin ja elasin kõike nii kangesti läbi, et kaheteistkümnetunniline tööpäev tundus mulle alati lühikesena.

Agnes Esterhazi.

— Kui ma alles väike olin, siis ainult minu ümberolejad unistasid, et minust kunagi saab näitlejanna. Mina ise seda kunagi ei mõelnud. Minu mõtted olid ametis tähtsa asja kallal, harutasin abielu, majapidamise ja lastekasvatamise küsimusi. Lapsi oli mul soov saada eriti palju. Kaheteistkümne aasta vanuselt oli mul juba südame äravallitu. Ta oli minust vanem ainult kakskümmend viis aastat! Mõne aasta pärast jätsin

ma oma ilusad vaiksed mõtted. See oli siis, kui ma hakkasin filmima kinematograafi jaoks. Kuid igal juhusel ei olnud minu noorepõlve unistusel midagi ühist filmiga.

Asta Nielsen.

— Kuidas omale ometi ettekujutada, et näitlejannal ta noorepõlves võib olla muid unistusi, kui soov saada näitlejannaks?!

Henny Porten.

Tema noorepõlve aastail oli kinematograaf veel lapsekingis nii, et tal vaevalt võis olla soovi saada kinonäitlejannaks. Kuid kas ei olnud tal tungi tõusta näitlejannaks?! Selle küsimuse peale naeris Henny Porten ja vastas:

— Näitlejannaks? Sugugi mitte! Kunagi polnud mul tuju näitelavale astuda.

Ja ta seletab, et nooruspõlves unistanud tema tütarlaste kasvatusmaja juhatajanna kohast. No, seal nüüd on siis ühe kuulsama kinotähe noorepõlve unistused! Kuid näib, et need teda siiski nii väga ei köitnud. Ta räägib, et kusagil hinge sopis olnud veel teine soov, mis juba enam ligidane sellele kutsele, mille talle osaks lasknud saada saatus. Ta unistas klaverimängijanna elukutsest.

Brigitta Helm.

— Mul ei ole kunagi olnud luulelisi unistusi. Alguses tahtsin ma ära õppida astronoomiat. Siis otsustasin hakata lastehaiguste arstiks. Mul ei tulnud üldse pähegi, et minust saab kunagi näitlejanna ja minu praegune elukutse on just minule enesele kõige suuremaks üllatuseks.

Linn-filmivabrik Ameerikas.

(Kuidas elatakse Hollywoodis)

Oleks asjata otsida maakaardil seda maailma kino-filmi pealinna, suuruse poolest neljanda ameerika tööstuse keskkoha: ei ole ju Hollywoodis raudteejaama. On eriti imelik meie aja küla, kus elavad tuhanded näitlejad kahvatute nägudega ja näitlejannad veripunaste huulte ja kleebitud paksude ripsmetega. Kõige kosmopoliitilisem linn: tema 145 tuhat elanikku esitavad kõik euroopa keeled; tema 334 päiksepaistelise päeva aastas, avenüüd ja bulvaarid võtavad oma alla 25 ruut miili, mis suurem, kui Londoni pindala. Temas on 40 miili automobiili teid ja omnibussi liini, mis haaravad kuni 100 miili suuri uulitsaid. Kohalikud

elanikud kaugusest ei hooli: peaaegu iga ühel, alates miljonärist kino-magnaadist ja lõpetades kino-ateljee lihttöölisega ja uulitsa kioski müüjaga, on oma auto ja ära sõita pärast päevatööd kaheksa kuni neliteistkümmend miili otsides õhtust lohutust, on harilik asi. Hollywoodis on 14 tehnika viimase sõna järele ehitud suurt teatrit igal alal (kino, draama, revüü jne.), milles esinevad esimese klassi artistilised jõud. Õhtuti käivad mitukümmend tuhat inimest ja iga teatri kõrval asuvad „autopargid“ on täis pikki ridu automobiile. Üks Hollywoodi iseäraldus on kõige suurem teater ilmas lahtise taeva all. Suures, ümbritset kõrgus-

Norma Shearer

tikked looduse poolt ehitud auditoriumis kuulavad kuni 35 tuhat inimest suvistel õil sümfoonia kontserte ja ooperisi paremate meieaja muusikameeste juhatusel.

Hollywood on täis kontraste: teenijad näevad oma akantest sidroni ja apelsiini aedu või eukaliptuse ja palmi alleesi; sandantel turgudel on laotud hunikusse suured riidad magusat puuvilja; bulvaare ääres igaveste rohelistes aedades asuvad heledalt värvitud majakesed, hispaania bungalow'de tüüpi: pooltroopiline kuumus pehmendakse ligida ookeani poolt puhuva tuuleõhuga. Kuid Hollywood varjab oma päiksepaistelise naeratus taga ühe maailmas kõige halasamatuma linna olemise: ametliste teadaannete järele otsivad temas igapäev engagementi ligi 12.000 „ekstrat,” kino-statisti, rääkimata veel muude alade töötajatest. Nendest, selle samase ametlase teadaande järele, leiavad päevas tööd vaid mitte üle 700 õnneliku. Sellepärast on paljud sunnitud paremal juhusel toitma end vaid apelsiinidega, mis seal õnneks väga odavad.

Kuidas saada inetuks.

Pola Negri kümme käsku.

1.

Ära võia oma nägu enne puuderdamist kreemiga. Puuderda kuiva nägu, et higiaugud täis läheks ja lühikese aja jooksul saad sa omale vastiku näonaha.

2.

Kõigest jõust katsu päevituda, et sinu õrn näonahk praguneks. Kõige paremine saavutad seda lesides päikese käes puuderdamata ja kreemiga võidmata näoga. Läheb mõni päev ja su näonahk läheb krobeliseks ning sa näed välja kui vana merihunt.

3.

Suitseta võimalikult palju paberosse, et su käed moonduks ja hambad saaks inetu varjundi. Üks ehk kaks karpi paberossa päevas — ja soovitatav tagajärg ei jää tulemata.

4.

Pese end hommikul ja õhtul kange seebi ja õige sooja veega, et saada kõvat, kuiva näonahka. Ära tarvita kreemi.

5.

Katsu igal õöl tantsida ja võimalikult palju ärritada oma närve.

6.

Kunagi ära kanna päikese varjuks prille, ka siis kui sa lamad rannaliival heledas päikese käes. Sinu silmad hakkavad pisardama ja punsuvad üles.

7.

Kõnni alati kurja näoga. Ole alati pahastujus. Ärritu. Sinu suu omab varsti soovitava vormi.

8.

Ela korratult, söö päevas ükskõik, mis ajal, peajasjalikult torte ja rasvaseid toite. Sinu välimus, sinu tervis ja meeolu ei jää sellekohaselt muutmata. Ära unusta ka kangeid alkoholilisi jooke — see viib sind ruttu sihile.

9.

Kaota ära oma juuksevärv. Selleks on kõige parem, kui värvid nad vesiniku üldhapendiga valgeks nii, et juured mustaks jäävad. Ja nii pea, kui oled juuksed ära värvunud, loki neid kuumade tangidega. See on kah inetuks saamise suhtes hea abinõu.

10.

Riietu hooletult ja maitsetult. See olgu sinu hool välimuse suhtes.

Artistid Hollywoodis.

Kui plaju teenib aristokraatia, „burshuaasia“ ja proletariaat?

Kinematograafi artiste võib jagada viide klassi. Kõige alamasse kategooriasse kuuluvad statistid, siis artistid kõrvalosades, edasi artistid suurtes osades ja viimaks, nõnda nimetatud ekraani tähed „starid“ ja „artistid-loojad.“

Statistiliste andmete järele on Hollywoodis mitte alla 18.000 statisti, kes teenivad viiest kuni viieteistkümmne dollarini päevas. Kuid nad ei ole ametis mitte iga päev. Nende elu on väga raske ja vähe meelitav. Ja seal juures ei ole nende tähtsus filmi lavastustes sugugi mitte väike. Neil elukutselistel statistel on väga hea harjumus ja tarvilik rutiin. Nad saavad õige ruttu aru, milles igal üksikul juhtumisel asi seisab ja täidavad oma ülesande minimaalse ajarakamisega. Peale selle on nemad see allikas, kust ammutavad näitejuhid omale tarviliste osade kandjaid, sest väga sagedasti esinevad tänased statistid homme esimese suuruse „tähtedena.“

Kuristik nende õnnetute kinematograafi proletaaride ja kinoartistide, ka kõige väiksemate vahel, on väga suur. Iga artist peab omama omasuguse „artisti patendi.“ Seda võib saavutada sellega, kui filmi artisti nimi tähendakse programmis või osaliste nimekirjas. Arusaadav, see ei ole tõukent, see on ennem mingisugune omapärane diploom, mis toob aga enesega ühes tublit materiaalet kasu ja paremaid väljavaateid. Artist saab juba teenida kõige vähem 20 dollari päevas. Ja teisest küljest, Hollywoodis pole mitte vähe artiste, kellest meie midagi ei tea, kunagi midagi pole kuulnud, kuid kes ikkagi teenivad oma 500 dollari nädalas. Mõned teenivad viis, kaheksa ehk kümnetuhat dollari aastas.

Artiste, kes mängivad peasi on 300 inimest. Nad teenivad 500 kuni 1500 dollari nädalas. Kaks kolmandikku neist on ametis aasta jooksul 35 kuni 40 nädalat. Need artistid moodustavad Hollywoodi „burshuaasia.“ Neil on juba oma majad ja varandused. Neil on juba raha, mida kasulikult paigutada. Enamist on nad abielus, kasvatavad lapsi ja elavad keskmise ameerika pursu elu.

Aristokraatiasse kuuluvad „tähed“ ja „artistid-loojad.“ Neid on mõni sada. Harilikult kirjutavad nad alla lepingud, mille kestvus on üle 40 nädala. Nende sissetulek

Vladimir Gaidarov

on 500 kuni 3000 dollari nädalas. Mõned neist ei tööta kindla kontrahi järele. Nad püüavad saada võimalikult palju tööpakkumisi. Esimese klassi „tähti“ ei ole üle 70. Nende iganädaline teenistus ulatab kahe-tuhandest kuni viie tuhande dollarini. Harilikult mängivad nad aasta jooksul kolmes kuni neljas filmis. Seitseteistkümmend esimese klassi „tähte“ on ka „artistid-loojad.“ Nad moodustavad ühingu „Uniteds Artists.“

„Kevade Unelm“

„Film-Klubi“ väljaanne. Vold. Pätsi (noorema) lavastus. Vold. Mannovi pildistused.

Kas tahab tükk luulelikult alata või on teda lihtsalt pikendada tahetud, kuid algul on kaadrid, nendest paar esimest veel õnnelt välja tulnud, millel tüki sisuga midagi ühist pole. Ülearune on ka Tallinna linna ülevaade ja filmkaameraga sõitmine mööda Viru uulitsat, trammil j. n. e. Sõidul ülesvõtteid teha ei ole meil soodus just meie

Lee Parry

konarliste uulitsate tõttu, ja kuna kõik siis pildil vabiseb, pantakse see pahe võhikult operaatorile süüks.

Tüki tegevus areneb visalt. Ja seda just suure liigliha tõttu, mis pildile sugugi kasulik ei ole. Kuna sushee õige primitiivne, on juure aetud kõiksugu võimalisi ja võimatuid kõrvalsündmusi. Järjekult — käsikirj nörk. Võib olla, on need sõnad, mis tegelased kogu tüki kestel räägivad, kui nad ka käsikirjas seisavad, täitsa vaimukad, aga neist võivad ainult koolitatud kurtummad aru saada. Filmdraam peab andma tegevust ja, järjekult, stsenaarium koosnema vaid tegevusest, Ei ole aga sündmuste seikluslik kompositsiooni, on stsenaarium nörk. Ja

selle tõttu ongi „Kevade unelm“-draam täis igasugust kirevat divertissementi. Võib ka küll olla, et lavastamisel oleks saadud seda kõike siluda, kuid näitejuht on näiliselt just neid kohti alla kriipsutanud, mis tükile kahjuks. On mõningaid kaadre, mida oleks pigemini võidud asetada pealkirjadega.

Osadest rääkides on üldselte vastuvõtmatu Ants Kivistik (Leonid Puhov). Muidugi on tema juures süüdi ka kirjanik-näitejuht, kes on Kivistiku pannud mängima stseene, mis täitsa üleliigsed, ehk koguni absurdsed. Huvitav oleks tõesti teada, kas meil on üliõpilaste seas sarnast lolli, kes ihkab reisisida Austraaliasse . . . jäneseid tapma! . . . Vist igal reisuhimulisel, kui ta veel noor ja haridusekesega, on oma kõrgemad eesmärgid. Ehk võtta tema jökkekukkumise stseeni Piritale. Ka kõige ameerikalisesmas völlanalja pildis ei mängita „õnge sappa saamist“ nii lapselikult. Ja et seda „nalja“ võimalikuks teha, lasti vanal Aamisepal õnge otsa hakata saabast, milles kiri: „Ilus on surra, kui oled noor!“ Siin naerda ju võib, igatahes aga mitte teravmeelsust, vaid hoopis vastupidist.

Mis Kivistikusse enesesse puutub, siis on ta välimusliselt sarnane ennem mõnele ennesõjaaegsele pühapäeval smokingit kandavale Kopli tehaste poisile, kui üliõpilasele. Ja tema mäng on kohati väga, väga tehtud, näiteks siis, kui laeval Piritale sõidab, kui Enn kastist Pilliroo kirja saab, ehk kui Kivistik Aino juures pesunõusse kukub ja äraminnes oma märja tagumikuga liig kaua õrritab. Parem on ta ainult kõndides sadamas. Ja sellest kaadrist ning mõningaist teistest võib järeldada, et Puhov hea näitejuhi käe all mängiks väga tabavalt ulapoiste osi.

Kannavad tükki Enn Mänd (Georg Russy), Hilma (Elsa Silber) ja Pilliroog (Alfred Hindrea). Ja kohati koguni nii, et unustad, et silme ees on . . . eesti film. Täitsa tõsiselt kaasahaarav on Pilliroo ja Ennu kake-lustseen, äärmiselt lihtsalt, kuid mõjuvalt on esile toodud stseenid Kadriorus, kus Pilliroog näitab Hilmale Ennu „truudusemurdmist“ ja pärast Enn ja Hilma aias ning Hilma üksinda. Väga liigutav on stseen haigemajas. Siin on mäng viimse võimaluseni hea. Ja tahaks, et film lõpeks katkedes seal kohal, kus tundub nagu sureks Enn, — pealkirjaga: „See oli vaid kevade unelm!“ Kuid . . . nagu jonniga pärast, et anda „head lõppu,“ peab tulema mõõn. Ei ole küll

Rätsepa äri

MAX JOHANSON

Tallinn, Lühikejalg 6. Kõnetraat 30-89.

INGLIS RIIDED.

*Enne olemata suures väljavalikus,
alati uuemad uudised Londonist.*

*Eriti moodsad palitu ja ülikonna riided.
Smokingi, fraki ja kasuka riided.*

finaalis midagi laita, kui välja arvata, kuidas Kivistik haigemaja ukse paukudes kinni lööb, kuid põnevus on langenud ja vähendab pildi lõpumuljet. Hea veel see, et pilt lõpeb ilusti mängitult.

Mis „Kevade unelmi“ vaatamisväärseks teevad, on tüübid. Esiplaanil muidugi Pilliroog, kui kõige enam silmapaistev. Eriti hea on ta Pirital Aamisepeade juures. Siis Enn Russyl on hea kuju ja mängus puudub vähemgi kui tehtavus. Silber on ilus, mängib veetlevalt, kuid filmtähe kehakuju ei ole saatust talle mitte annud või on ta ise vähe huvi kinkinud oma kujule. Kahju sest. Siis olid veel head tüübid merimehed piirituslaeval, meeldiv kujuke oli Aino (Olga Päts) ja tema söimav ema. Selle eest aga oli jälle Aamisepea teenija midagi jõhkraat oma moonutatud õgimisega, mis ilutunnet haavas.

Peale mainitud puuduste võib ka näitejuhiga rahule jääda. Ainult proua Aamisepea gümnastika oleks võinud ärajäada ja Kivistik oleks võinud oodata Ennu jaama ees, mitte seal plangu juures. Pruukis seal siis nii kinnipidada sellest, et Haapsalu rong sõidab teiselt platvormilt. Kes Tallinnat ei tunne, sellele ei anna see plankaed sugugi vaksali muljet. Siin oleks võinud olla lubatud samasugune vabadus, kui Hilmal, kes luges isale ühte saksakeele raamatut, kuid suur-

võte näitas, et see on „Ahvide kasvandik.“

Nüüd pildi tehniline külg. Siin peab ütlema, operaator V. Mannov on oma töö võrdlemisi hästi teinud. Stseenid ja suurvõtted on kõik kaunis õnnelikult valitud. Et mõned võtted valgusliselt äpardanud, selles on süüdi meie ilmastik, kuna peaaegu kõik võtted tehtud vabas õhus. Selgus piltidel on hea. Kui mõnele vast paistab mõnes pildis udust, siis on see tingitud juba lihtsast fotograafia seadusest, et suurvõtete juures on eemalolevate asjade inimeste, majade, puude, j. n. e. kontuurid ikka udused. On ilusaid võtteid loodusest. On nestanud on ka trikkülesvõtted oma puhtusega, kui mitte arvata Kivistiku ja Aino sõitu Pirital, mis täiesti äpardanud. Mitte ainult valgusliselt seisukohalt, vaid kuna niisuguseid võtteid, kus apparaati vändatakse aeglaselt, et ümberpöörduvalt, saada liig suurt kihutamist pildil, tehtakse ainult üksikute tegelastega, siis mainitud filmis aga kargavad eemal rannal ja sillalolijad nagu kirbud.

„Kevade unelm“ on lavastatud võimalikult väheste abinõudega ja siin tuleb lavastajat kiita, et ta „mittemidagi“ juures siiski on suutnud midagi anda, mis väärib tõsist tähelepanu. „Kevade unelm,“ ta lihtsa sisu peale vaatamata, oleks üks parimaid eesti

draame, kui tal väljalõigata kohad, mis pilti asjata laiutavad, kuid kunstilist külge vähendavad. Nähtavasti on katsutud ameerikliselt toimida, draamis anda ka nalja, kuid tüki kirjutajal-lavastajal puudub nähtavasti huumori tunne ja and.

„Kevade unelm“ on pilt, mis meid jälle

sunnib enam, kui ükski teine varem, veenduma, et eesti filmil võib olla edu. Vaja ainult soodustada. Ja sellepärast peaks meil küll kinodele tingimiseks tehtama, et igas eeskavas leiduks ka eesti produktsioon. Siis ei pruugiks pingutada ainult suurte filmide valmistamisega, vaid eesti kinotööstus võiks alata arenemisega pisikesest-piskust.

„Noored kotkad.“

„Siirus-filmi“ suurteos. Theodor Lutsu käsikiri ja lavastus.

Seda filmi vaadates näed kohe, et siin on juba kaugelt enam raha taga olnud, kui „Kevade unelmi“ lavastamisel. Kuna viimase pildistamisel ka pahat meetrikest ei võidud kõrvale visata, on siin mängus ainult hästi väljatulnud ülesvõtted — pahad igatahes ümberfilmitud. Ka on väljaantud enam raha lavastuse peale — kui otstarbekohaselt, see annab vaielda. Näiteks, ei ole tarvitatud kulisse, vaid tehtud päris palkest ehitused. Nende poolest tuletab pilt aga meelde omaaegset välismaalaste juttu Peterburist, et seal karud päsepäeva ajal Nevski prospektil papi maha murdnud — sest kus nurgas leidub meil maju ümarguste palkseintega ja laudpõrandad all. Kus juba laudpõrand all, seal on ka tahitud seinad. Ümarguste palkidega seinad olid vanadel isaisa aegsetel taludel ja neil puudusid ka laudpõrandad! Ja kui olid kusagil laudpõrandad, siis ka seinad krohvitud. Küll leidub krohvitud seintega ja maapõrandatega tube. Ja kuigi oletada, et vanasti nii oli, siis niisugustel taludel, kus tütar ülikoolis käib on igatahes, kui mitte härberid, siis aastat paar-kümmend tagasi ehitatud hooned. Ja filmis ei käigi veel peretütar koolis, vaid sepa õde. Metsavahi maja oma otsaga polnud mitte maja, vaid küün.

Sisu tundub pikalevenituna lahingupiltide tõttu, mis mõju vähendavad. Hoopis vähem ja äärmiselt oleks pidanud filmi asetama ülesvõtteid Otepää manöövritelt. Aga see'p see viga ongi, et pilt peab olema pikk, et ta täidaks terve õhtuse eeskava, muidu ei ole tal minekut. Sest mis huvil läheb kinoperemees paigutama oma eeskavva lühikest eesti filmi, kui ta nii kui nii siis juure peab võtma kalli välisfilmi, millele nii kii kui nii ühe ameerika jandi ligi saab?

Ebaõnnestuna tundub algus — pealkirjas on jutt ülemaalisest ärevusest, kuid pilt näitab ülevaates jumala vaiklikku Tartu linna ja siis samarahulist üliõpilast. Kuid Vaino mäng suudab panna varsti unustama selle ebatäpsuse.

Osalistest teenivad kiitust A. Vaino, R. Klein ja R. Ratasepp. Need on head isegi väga head. Ka Kull omas pisikeses osas on hea. Kuid kes filmile häbi teevad on nais-terahvad. Meie oleme sellega harjunud, et naisterahvas samuti, kui mees põllul adragata käib, samuti kirikuteel peru tükuga hakkama saab, teame ka, et meie naised ka suurimas hädaohtes pead pole kaotanud, ennast-salgavalt hädale vastu läinud — aga pr. Elly Pöder-Roht ei võta ega võta jalgu alla ja seda veel põgenedes, teadet viies, kus meie naised liduks kui välk. Metsavahi tütar jälle (A. Luts) nutab ainult õlgadega, silmist ei tule tilkagi, ise täiskasvanud inimene, aga kõige pealt võta koer sülle ja siis kannata teda ka. A. Konsa asemel oleks korraks võinud näidata mõnda Ants Laipmanni vanaeide-maali — ei ainusti elava inimese tunde avaldust näol. Kuid muidu liikumises oli ta liigagi kiire — see tuli igatahes teadmatusest, et filmi pildistamisel peab liikuma aeglasemalt, kui muidu elus. Selle pahe all kannatavad veel mõningad teisedki näitlejad. J. Nõmmik, kes pidi ikka Pariisis filminäitleja olnud olema, paistis täiesti algajana.

Tuli meelde Balduin Kusbock, kes pidi olema ka suur kinotundja, kuid vabritseeris filmi, mida häbi vaadata. Esimese öö õigus oli vanasti eestlastele häbiks ja tema „Esimese öö õigus“ oli nüüd meile niisamuti.

Asjatundmatused on tihtigi tingitud liigsuurest „asjatundlikusest“.

Agas pörame „noorte kotkaste“ juure tagasi. Liig ameerikalik-odav oli koht, kus Klein enamlaste kätte jäi ja need ta jalgu pidi oksa riputasid — niisuguse „lapsemänguga“ enamlasted ei jahtinud. Aga, noh, kui osalist veel tagapool vaja läks, ei võidud lasta ju teda surma saada. Just kui ameerika seiklus filmes — ühe seeria lõpulaus saab mõnelt näokattega mehelt kiviga surmava hoobi pähe, teise seeria algul rübeleb aga enese jälle üles.

Loomutruult olid tabatud nii meie omad esimesed väerinnale minejad, kui ka enam-lased. Ja just nende elutõsiste piltide pärast oleks näitejuht kohe algul pidanud kõrvaldama neid, kes rikkusid mõju. Ja selleks oleks tarvis olnud tal vaid paar ülesvõtet teha ja linal läbivaadata, et näha, et pr. Pöder-Roht pole, kahjuks, filmikuju ja teda

vaja asetama teisega. See oleks pr. Pöder-Rohtile küll valus olnud, kuid nüüd pärast, pole tal seda mitte vähem ja sama valus on meil pettumusest.

Härukselt ilus, hea, mõjuv on filmi lõpp — oivaliselt ülevaid kaadre.

„Noored kotkad“ on esimene eesti katsefilm, mis üldiselt võttes on — õnnestanud.

Olaf Storm

„Vähesoliidid ja soliidimad“

„Filmilehe“ ebasoliidne reklaamivõte.

„Filmilehes“ nr. 9. 1927 a. kirjutab keegi Aleksis Krahe pealkirja all „Kino osa vabaharidustöös“ muuseas: „Esimesed jätavad soovida ja neid tuleb tingimusi pooldada, teised aga on enam-vähem vastuvõetavad ja neid tuleb täiesti pooldada. Esimesi ei tarvitse üles lugeda, sest paljud neist sarnanevad tsirkusele, kus labasusi pakutakse, kuid teistest võiks nimetada näiteks „Gloria Palace“ ja „Rekord“ Tallinnas, „Athena“ Tartus jne.“

Eeltoodud väljavõttes läheb A. K. oma reklaami tegemise tuhinas üle korrektsuse piiri, ignoreerides kõige algelisemaidki õigluse mõisteid.

Tallinnas on praegu vaid neli esietendus-kino, kes tarvitavad ehk on tarvitanud ühe-de ja samade filmikontorite saadusi, kusjuures igale kinole on osaks saanud täiesti soliidseid, väärtuslikke filme ja ka vähemväärtuslikke, sest filmikontorid on loomulikult sunnitud rahuldama enam vähem ühevõrd-

selt iga oma tarvitajat. Mis puutub nüüd ülejäänud 2. ja 3. ekraani kinodesse, siis tarvitavad nemad just samade esietenduskinode eeskavasid. Sellepärast oleks vähesoliiduse etteheide eeskavade pärast „Filmilehes“ „soliididena“ nimetamata jäetud kinodele otse ülekohtune ja sihilik laimav. Või kas ei ole näit. „Gloria Palace'is“ ehk „Rekordis“ küllalt jooksnud alaväärtuslisi ja labaseid filme? Kuid — jäägu see kinopubliku otsustada, missugused kinod pakuvad häid, vää-

tuslikke filme, missugused — labaseid. Kui aga kirjutuses „soliidsust“ on mõistetud kinoruumide mõttes, siis tuleks vaid meele tuletada, et „soliidokino“ „Rekord“ mitte ammu ei asunud endise tsirkuse ruumides. Igale on selge, et eeltoodud kirjutusel puudub tõsioludele põhjenev alus ja et siin on tahetud vaid teha odavat turureklaami, sest on ju teada, et „Filmilehe“ väljaandja ja kino „Rekordi“ peamanik on üks ja sama härra.
W. B.

Katkend vene parimast suurfilmist „Ema“ Maksim Gorki järele, mille näitamine Eestis ära keelati, kuna aga see film Lätis, Soomes ja Saksamaal vabalt jooksis.

Ilma hinnata

just mitte, kuid ime odava hinnaga ostate suures uudisvalikus, igasugh riidekaupu

Estonia all Nr. 10.

Kõnetraat 9-27.

Kohale jõudnud palju uudist!

Kaupmeestele soodsam ostukoht.

K i n o d

„Forum“ Narva mnt. 13. ja **„Modern“** S. Tartu mnt. 5.

Pakuvad publikule, alati ainult häid ja kunstiliselt väärtuslikke filme.

Ettevalmistusel rida suuremaid löökfilme.

- 1) „ARMUÖÖ“. Kunstiline draama 10 jaos, peaosades iludused ja lemmikud VILMH BANKY ja RONALD COLMAN.
- 2) „ORLOV“. Peosas ilus IVAN PETROVITSCH.
- 3) „BAGDADI VARAS“. Maailma suurfilm, Ameerika kuulsama näitleja DOUGLAS FAIRBANCKS'i kaastegevusel.
- 4) „ÜLESTÕUSMINE“. Krahv Leo Tolstoi surematu teose järele j. n. e.

Kinonäitleja.

Pöiktänav. Kärarikas. Kihisev.
Aiaplankudel kirjendasid müürilehed.

Kioski juures palus kerjus armuandi.
Näost pundunud, roosakas ja hallide juuks-
tega. Lõbus oli talle otsa vaadata.

Õhtul tõi ta koju terved taskutäied vask-
raha. Raha võttis temalt ära perenaine.
Kerjus sõi vaikselt ära õhtusöögi ja heitis
magama. Vahel aeti teda öösel üles. Tema
voodisse heitis paarike, tema aga istus va-
nale katkisele toolile ja ootas. Kuni paarike
ära läks.

Hommikul seisis ta jälle kioski juures,
kuulas möödaminejate suminat ja palus
armuandi.

Läks mööda daam. Tema kingadel sä-
deles päike. Ta vaatas sandile otsa, naerat-
as oma kirsipruunide huultega ja ütles:

„Vanake, kui kena sa välja näed!“

Ja andis raha.

Õhtul ei annud kerjus perenaisele seda
höberaha ära, kahju hakkas.

See daam käis mööda sagedasti. Teretas
kerjust sõbralikult ja andis höberaha. Ja
kerjus harjus temaga. Ootas teda. Nagu koer.

* * *

Kerjus vaatas sinnapoole, kust ilmus
daam. Ja nägi veidi maad kioskest eemal
peatas auto inimestega. Autost astus välja
see daam. Ta astus kerjuse juure ja ütles:

„Tere, vanake! Ma tuln sulle järele.
Tulge minuga matustele. Saate süüa. Kas
tulete?“

„Tulen,“ vastas kerjus.

Daam lehvitas kindaga ja auto sõitis ette.
Vanake panti autosse ja sõit algas.

Kolme nädala pärast selsamal kohal
peatas auto. Avanes uks ja hellalt lasti
välja vanake. Peen naisterahva käsi mus-
tas kindas paitas vanakese öla.

„Noh, ole terve, vanake! Täna väga.“

Auto uks läks kinni ja auto sõitis edasi.

Aga mõne minuti pärast seisis vanake
jälle kioski juures ja palus armuandi.

Õhtul läks ta koju.

Kerjust nähes päris ohatas perenaine.

Tema armuke aga lõi kerjust ja küsis:

„Kus sa, lurjus, niikaua vedelesid?“

Vanake ohkas.

Ta otsiti ruttu läbi. Tema taskust leiti
ümbririk hulga paberrahadega.

Perenaine andis talle süüa ja ta heitis
magama.

Öösel aeti ta üles. Tema voodisse heitis
paarike, aga vanake istus toolile ja ootis
kuni paarike ära läks.

* * *

Uue filmi läbivaatamisel küsis ajakirjanik
näitejuhilt:

„Aga kes mängib kerjust? Väga huvi-
tav kuju.“

Näitejuht naeratas:

„See oli tõelik kerjus. Tema leidis ku-
sagilt Olga Nilla.“

„Mis Olga Nilla?“ küsis juurdeastunud
daam läikivas kinges.

„Meid huvitas teie kerjus?“

„Ha!“ naeratas. „See on minu uhkus!
Eks ole tösi, tore?“

„Jah, väga huvitav!“ vastas ajakirjanik.

„Ma leidsin ta tänavalt. Ta sõitis meiega
kaasa. Esines pildistamisel. Meie pesime
ta puhtaks ja temast sai väga hea vanake.
Ainult sünge veidike. Alati vaikib. Kord
küsis minult: „Aga kus on siis see surnu?“
— Daam naeratas. — „Kui meie ta tänavalt
võtsime, ütlesin ma talle, et meie sõidame
matustele.“

„Kus on ta praegu?“ küsis ajakirjanik.

Daam vaikis.

Kuid ajakirjanik huvitus ka millegist
muust ja kõnelus katkes.

* * *

Läks kuu. Algasid vihmasaod. Ikka
sagedamini kleebiti müürilehti.

Kiosk kauples ja selle ligidal seisis kerjus
ja palus armuandi.

Daam sätendavais kinges vahetas korteri
ja ei käinud läbi enam sealt pöiktänavast.

Kord öösel aeti kerjus üles nagu hari-
likult. Tema voodi heitis joobnud paarike,
kerjus aga istus katkisele toolile, et oodata.

Kui paarike lahkus, peatus meesterahvas
hetkes, astus vanakese juure ja lõi teda.

Hommikul läks kerjus välja paistetanud
silmakulmuga.

Sel päeval kleebiti üles aiaplangule suur
kirendav müürileht.

Teisipäevast peale läks kolmes teatris
korraga suur tõmbepilt, milles mängis kerjus.
Sadad vihma.

Kinoväerinnal.

Ei ole veel sõda, kuid ühine prantsuse-hispaania-inglise koalitsioon Hollywoodi vastu on juba olemas.

Prantsusmaa oli esimene kes protesteeris:

— Mispärast ameerika filmide stsenaaristid kujutavad alati prantslasi alati parandamatult rikutud tuulispeade don-juanidena ja prantslannasi kokottidena, meesterahvast tujude nukkudena?

Paul Claudelil, saadikul ja luuletajal, tuli Pariisist saadud käsu järel Valges Majas meelde tuletada, et Prantsusmaa ajaloos

Magde Bellamy

olid ka niisugused naisterahvad kui Jeanne d' Arc, George Sande, madame de Stael, Recamier . . .

Tuli nurisev noot Hispaaniast samasuguse protestiga:

— Et esitada Barcelona kuberner, põlise kuulsa soo järeltulijat niisugusena nagu ta kujutatud on filmis „Valencia“, tähendab haavata Hispaaniat.

Primo de Rivera käseb sulgeda kõik teatrid, millistes näidatakse ameerika filme, mis Hispaania kodanikkude head nime haavavad.

Ästus välja ka London, kes rahulikult, kuid käskivalt küsis Hollywoodi võimumehi:

— Mis põhjal Inglise alamaid kujutatakse ameerika piltes lollidena nagu eesleid ruudulistest pükstes?

Kuidas olla? Kas kinotegelased võivad läbi saada ilma kokottideta, logardideta, lollideta ruudulistest pükstes? Seda mitte.

Kuid kas võib niisuguste omadustega võõramaalaste asemel ehtida omamaalasi? Muidugi mitte. Euroopa riigid on aga oma väärtuste riivamise suhtes jonnakad.

Ja ka filmiilmast tundub püssirohu haisu.

Vastutav toimetaja H. SAAR.
Väljaandja A. ANNUS.

Ainukene kindel ja praktiline abinõu akna külmetamise ärahoidmiseks on

POLAR

Polar kaitseb ka kõige külmemal ilmal akent külmetuse ja uduseks saamise eest. Polar on keemiline aine akna sissemäärimiseks. Polar ei ole aknal üldse märgatav.

Müügil rohu- värvi ja autotarbete kauplustes.

INGLISE keemiline riiete puhastusabinõu

„ALBA“

„ALBA“ on keemiline aine, millega on võimalik iga plekki riide ja naha seest kõrvaldada, riidet ega nahka mitte rikkudes.

„ALBA“ on esimeste auhindadega kroonitud.

Müügil igal pool!

Shokolaadi tehas

„Victoria“

Rakvere

Aleksandri tän. Nr. 14.

Keskealine vanapoiss (ärimees) otsib tutvust preilide ehk prouadega, vanadus 20—35 a. äri suurendamiseks.

Pak. Kino-Film Tallinn Postkast 40.

„Omal kapital“

Soovitame oma
muusikariistade tööstusest
 kõigeparemaid gittarresi 12 kroonist
 alates. Viulid, mandoliined, palalaikad,
 passid, keeled ja kõik üksikud osad.

Parandused ruttu ja hästi.
 Hinnakirjad hinnata.

Aug. Kristali

kunst- keelpillide tööstus

V. Pärnu 12. TALLINN

Elektri ja Raadio tarbeasjade kauplus ja tööstus
 Nunne t. 12. „**ESTAR**“ Nunne t. 12.

SOOVITAB

Elektri alal:

Mootoreid, armatuure, igat seltsi traatise, triik-
 raudu ja valgustuse sisseseade materjaale.
 Elektri pirnid Philips-Osram j. t.

Raadio alal:

Raadio vastuvõtte aparate, igat seltsi raadio
 aparateide osasi, antenni terbeid. Raadio
 lampe ja detektor kristalle.

Elektri jõu ja sisseseade tööd ja Raadio
 aparateide ülesseadmine ja remon-
 teerimine tehakse hästi ja odavalt.

Montööridele hinnaalandus.

Muusika & **Joh. Mitt** Noodiäri
 Taliinn, Rataskaevu t. 2. Tel. 26-64.

Soovitan igatsugu puhk ja keelpille terve orkest-
 ritele ja üksikult. Saxophonid ilmakuulsast vab-
 rikust O. Adler & Co. Ladus alati värsked keel-
 pillide keeled ja kõik üksikud osad muusikariistadele

Täielik vastutus muusikariistade üle!

Grammofonid ja plated kuulsamatest vabrikutest
 ilmas „His Masters Voice“ ja „Polidor“

Igasugused parandused muusikariistade alal täi-
 detakse asjatundlikult.

Tellimised ja järelpärimised täidetakse korralikult.
 Järelmaksutingimised võimaldatud.
Müük suurel ja väikesel arvul.

Pariisi valmis- riiete kauplus

Kullasepa t. 7

Soovitab igaks hooajaks meesterahva valmis-
 riideid suures väljavalikus. Võetakse vastu
 tellimisi meeste- ja naisterahva riiete peale.
 Äris saadaval paremad kodu- ja väljamaa riided.

Töö headuse eest täielik vastutus.

Kõige austusega **P. Pöder.**

Rätsepa äri

M. Aun

TARTUS Riia t. 23

Valmistab tellimise peale
 moodsaid meeste riideid

oma kui ka
 tellija materjalist.

Suur valik

Gramofoone ja plaate

Uued elektri plaadid.
 Eesti Hanseni ja Otsa laulud.

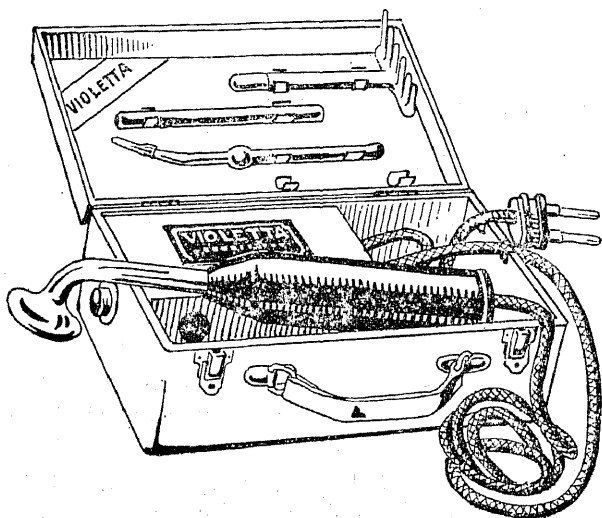
Muusika äri **M. Michel**

Tallinn Vana turg Nr. 1.

Sheeli Panga vastas Kõnetraat 16-35

Trükikoda „Kiirtrükk“

Rataskaevu 6

Asendamata on igaühele
kõrgepingevoolu aparaat
„VIOLETTA“

tervise alalhoidmiseks,
haiguste ravitsemiseks,
noorendamiseks ja seega
elujõu pikendamiseks!

Igaühele, — kes „Violetta“ aparaadist
huvitatud on, — saab see aparaat tema
kasulikkusega tutvunemiseks maksuta
:- :- koju saadetud. :- :-

„Violetta“ ainuesitaja Eestis
A.-S. DROMMETER & Ko.
Lai tän. 5. :- Lai tän. 5.

TÄHEL PANU!

Kes kauba headuse peale rõhku paneb, see ostab

LIER & ROSSBAUM'i

— — — — — ärist Tallinnas, Viru t. 7. — — — — —

TÄHEL PANU!

Õmblusmasinad „MUNDLOS-ORIGINAL-VICTORIA“. Kudumismasin. „GLAES
& FLENTJE“ vabr. Mühlhausenis, jakkide, riiete, sukkade j. n. e. jaoks.

Kirjutusmasinad „CONTINENTAL“. Jalgrattad „WANDERER“, „DIAMANT“, „SWIFT“, „COVENTRY“,
„RALEIGH“ ja teised, kõik kõigeparematest vabrikutest, suures valikus. Autodele: Osad, mater-
jalid ja tarbeasjad. Inglise „HÖFFMANNI“ KUULILAAGRID. Kõike seda ja palu muud leiate suu-
res valikus parimas headuses kõigesoodsamatel tingimustel Tallinnas, Viru tän. Nr. 7.

LIER & ROSSBAUM'i ärist.

Ennekuulmata odav!

:-

Ennekuulmata odav!

J. Weismanni valmisriiete äri

Müüb suures valikus

:-

Kopli t. 2-a

:-

Müüb suures valikus

meesterahva palituid 9 kroonist peale

ka suurel arvil. Odavalt meesterahva ülikonde pükse ja poisikeste palituid mitmes
suuruses. — Tellimiste vastuvõtmine, töö kiire ja korralik. Kes ei usu, tulgu vaatama.